

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.

L. Falu Magyar Gazda és Földműves Szövetsége.

Telefon: 11-55-62.

Postafutarképféltári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által előírtak kiadott „Rádias gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félre 2, negyedévre 1 F.

Külföldre: egész évre 8, félre 4, negyedévre 2 P.

Budapest, 1941.

XXII. évfolyam, 20. szám.

Május hó 18.

Hárommillió lélek a hitelszövetkezeti mozgalomban!

A hitelszövetkezetek munkáját a „Legnagyobb Magyar” szelleme irányítja — Bolgár szövetkezeti vezetők lelkes ünneplése a hitelszövetkezeti kongresszuson

A magyar társadalom egyre szélesebb rétegeit magába foglaló szövetkezeti tábor vezetőinek jelenlétében zajlott le a hitelszövetkezeteknek az évente ismétlődő ünnepsége, amelyet a szövetkezeti munka életében a hitelszövetkezeti kongresszus és az Országos Központi Hitelszövetkezeti Kögyűlés általában jelent.

Az idén különösen nagy és lelkes örömmel ülték össze a szövetkezeti vezetők a seregszemlére, mert az egyfelől a meggyobbodott ország megnövekedett hitelszövetkezeteinek lendületes munkájára terelte rá a közfigyelmet, de azért is, mert ennek a seregszemlének a szövetkezés klasszikus hazájából: Bulgáriából érkezett szövetkezeti előkelőségek is tanúi voltak.

De különösen ünnepé avatta az ideai kongresszust az a tény, hogy az idén ulti az ország a Legnagyobb Magyar születésének 150-ik évfordulóját, tehát a szövetkezeti mozgalom legelkebb uttorője fenkölt emlékének hódol mőkötörben akkor, amikor évről-évre fokozódó mértékben tesz tanubizonyosságot az eszme, a

szövetkezeti gondolat, a mozgalom terjedéséről.

A „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetsége különös elmélydéssel és áhítattal teszi magáévá ezeknek a napoknak komoly célkitűzéseit és fáradságtalan munkavállalását. A kongresszus határozati javaslata értelmében is, de írott szón és a javaslat kötelező erején is fulmenő készséggel haladunk tovább azon az uton, amelyet a Legnagyobb Magyar jelölt ki és amelyen szövetkezeti táborunk mai vezetői haladnak az élen a szebb, boldogabb magyar jövőendő felé.

Erre az utra hiv szerető szöval, tárt karokkal minden igaz magyart a Falu-Gazdaszövetség. Hiszik, hogy az új Európa ki-formálódásának ezekben a sors-döntő napjaiban meghallgatásra talál mindenütt tobzórónk és a Legnagyobb Magyar jubiliáris esztendőjének a falvak és tanyaé népe ráeszmél majd a nagy igazságra: *Szent István Birodalmát a szövetkezeti gondolat megdönt-hetetlen alapjára kell és lehet csak újjépiteni!*

A kongresszus résztvevői

Ebben az évben a hitelszövetkezetek kongresszusát né a megszokott helyen, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Kötelezetei történelmi levegőjű tanácskozó termében, hanem a Zenei Kórusok Főiskola Liszt Ferenc-tervi palotájának díszes hangversenytermében rendezték. Szakítani kellett a hagyományokkal, mert a nagyszerűen izmosodó hitelszövetke-

zeti hálózat kiküldöttjeit már nem tudta befogadni a régi terem: új, tágasabb hálkőlnő kellett tehát gondoskodni.

A hangversenyterem emelvényén foglalnak helyet a kormány képviselői és a legszébb székletük. Középen Bóthy László v. miniszter, az OKH elnöke; tőle jobbra Radocsy László igazságügyminiszter, Csizik Béla dr.

penzügyminiszeri államtitkár, kormánybiztos; Barányos Károly dr. földművelésügyi államtitkár; az elnökök balra Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója és Kovács János vezérigazgató. Mögöttük helyezkedtek el az OKH igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai. Az emelvény alatt húzódtak a törvényhozás tagjai számára fenn-tartott ülőhelyek. A halgatóság részére szolgáló széksorok első sora a bolgár szövetkezetek delegáltak vártak. A következő sorokat, valamint az erkélyt és az emeletet a hitelszövetkezeti vezetők lejték el sürű, fegyelmzett rendekben; a több mint ezer főtől ünnepi sereg valóban megkapó látványt nyújtott.

Politikai, közgazdasági és szövetkezeti életünk megjelent vezetőségéi közül a következők nevét sikerült feljegyeznünk: Nagy Emil és Pesthy Fál volt miniszterek; Sámueli Mersé Jenő, a képviselőház alelnöke; Antal István dr. igazságügyminiszter; és Stolpa József dr. kultuszminiszteri ümi államtitkár; Bolnár János, Czermák Antal, Meisner Emil, Paizs Dénes, Putnoky Mária, Szokolcs Pál országgyűlési képviselők; Székely Lajos ny. államtitkár; Jakab Öskér, a Pénzügyügyi Központ elnöke; Hódóy Szabó Andor, a Magyar Kereskedelmi és Kőgazdasági Bank ter. vezérigazgatója; Serbán Irván, a Nemzeti Bank igazgatója; Bokor Ervin dr. a Credisbank-Bankverein igazgatója; Mütschenbacher Emil, az OMGE igazgatója; Endre László, Pest vármegye alispánja; Almásy Sándor és Farkas Béla ny. főispánok;

Fáy Zoltán, a LEROSZ vezérigazgatója; Dising Miksa m. kir. gazdasági főtanácsos; Löcherer Béla, az OMTK vezérigazgatója; Malcoms Albert báró földhirdtökös; Teleki István gróf, a Közigazgatásügyi Foglászati Szövetkezet vezérigazgatója; Wellstein András, a Hangya Központ ügyvezető igazgatója; Borzody Sándor, Csepregi Horváth János és Mikó Gabór, az OKH ny. igazgatói; az OKH ügyvezető-üzletviteli közli: Both Desző ügyvezető igazgató; Mimichreiter Dező, Székely János, Seidl Ambrus és Wankó Gusztáv igazgatók; továbbá Szabó László dr. osztályfőnök; Balthó Gyula és Hagya-Kovács László litkárök.

A Falu-Gazdaszövetség képviselőiben Mayer János ny. miniszter, elnök, Krudý Ferenc ny. főispán, ügyvezető-alelnök és Szekeres László dr. igazgató vett részt a kongresszuson.

A szölovenaszkói hitelszövetkezeti központ képviselőiben Föbry Igor és Kukucska József jelentek meg a kongresszuson.

Bóthy László elnök fél 11 órakor Bóthy László elnök a hitelszövetkezetek ez-évi kongresszusát, majd Erdélyi Dévidék visszatérővel kapcsolatban a hódolat és mélyesség hila hangján emlékezett meg a Kormányzó Uról, mint országgyarapítóról.

A kongresszus résztvevői ezekről a szölovenaszkói helyekről felemelkedve hosszú ideig lelkesen ünnepltek a Kormányzó Urat.

Bóthy László elnök ezután a halgatóság perékig tartó előzárása közben meleg és bensőséges szeretettel köszöntötte visszatért vörénkölt, majd felkérte Kovács János m. kir. kincstári főtanácsost, az Országos Központi Hitelszövetkezet helyettes-vezető igazgatóját, tartsa meg élénk érdeklődéssel várt előadást az agrár-hitel jelenlegi állásáról.

Kovács Jánost zúgó taps köszöntötte, majd az ünneplés lecsendesése után többek közt az alábbiakat mondotta:

Kovács János előadása az agrár-hitelről

— Sajnos, közfudomású, hogy köleszegény országban élünk, így a hitelszervezetek kell mindent elkövetni abban a tekintetben, hogy minél több tőkét tudjanak a hitelkeresők rendelkezésre bocsátani. Nem lehet tehát a kamatokat a végtelenségig lenyomni,

mert hiszen számlálni kell azazt is, hogy a tőke is meg akarja kapni az őt megillető kamatot. De még ennél is nagyobb baj az, hogy ami tőkét a hitelszervezet összegyűjtöttek, az rendszer körfürvények között csak rövid lejáratra áll a hitelszervek rendelkezé-

HOHNER TANGÓHARMONIKÁK

MARNITZ ZENEI KÖZPONT

SZAKÜZLETE VIII., József-körut 37-39

Ingven árjegyzéket és felvilágosítást küld a legkönyvebben megtekinthető hangszerről.

sére. Ismétlem, ma pillanatnyilag az a helyzet, hogy ilyen rövidlejáratú hitelek nyújtására a szükséges tőke rendelkezésünkre áll, ami annak közhírtőségét, hogy a szövetkezeti vezetői lehetőséget nyertek olyan öszezgi hitelek igénybevételeére, hogy

Évekre visszamenőleg és a legnehezebb viszonyok között sem kellett egy hitelképes gazdát sem elutasítaniok rövidlejáratú termelési hitel kérelmével.

Miért nincs hosszulejáratú hitel?

— Más a helyzet azonban a hosszulejáratú és középlejáratú kölcsönökkel illetően. Hosszulejáratú kölcsönök természetesen addig nem tudunk nyújtani, míg a *szőlővetés és a kőműves kölcsönökkel való formában még nem indult.* De azokra a régi, 50 éves jelzálog kölcsönöknek nincs is olyan félción nagy szükség, mert ha megvizsgáljuk a békévében nyújtott hosszulejáratú kölcsönöket, azt találjuk, hogy a kölcsön visszafizetése sohasem tartott 50 esztendőig. A hisz-gazda ugyanis szeret adósságtól megszabadulni. Mert az az állapot, ami eddig volt, nem volt egészséges és csak átmeneti állapot lehetett. Eddig ugyanis csak rövidlejáratú pénzek álltak a hitelszervek rendelkezésére és így sok gazdát ez a körülmény viszarított attól, hogy olyan beruházásokat eszközöljön, ami a befektetett tőkét esetleg évekre lekötí. Ha pedig a gazda ilyen beruházásokra mégis felvett kölcsönt, úgy soha nem lehetett nyugodt afelő, hogy melyik esedékeségek követelnek tőle visszafizetést, vagy olyan arányú törlesztést, amelyet gazdasága hozadékából nem tud teljesíteni. De nem volt en egészséges a hitelnyújtó szervek szempontjából sem, mert az elmulrt 50 esztendőben olyan volt a gazdasági helyzet, hogy még azoknak a váltókölcsönöknek egy része is befagyott, amelyet a gazda tényleg az-al az elhatározással vett fel, hogy azt lejáratkor vissza is fizeti.

A váltókölcsönök eredeti jellegét vissza kell állítani: ezek csak rövidlejáratúak lehetnek.

Ezek a kölcsönök csakis a gazda forgatókö-szükségletének céljára szolgálhatnak. A termék a természet rendje szerint évről-évre megújul, a hízalri állatok rendszeres időközben érte-késítésre kerülnek. Az előállítá-suk-ból felhasználni forgatóké tehát a megfelelő időpontban visszatérő s akkor a kölcsönt is vissza kell fizetni. Ez a gazdának és hitellezőnek egyaránt érdeke.

— Ha már most a gazda számítá-sa nem való b s nem tudja adósságtól a tervezett időben visszafizetni, akkor hosszabblejáratú pénzt kell kaptia, hogy több évre ozhassza el a törlesztést, nem kívánhatja tehát a hitelzetéstől, hogy éveket hosszabbítsa meg a váltóját, mikor annak is csak rövidlejáratú hitel áll váltó ellenében rendelkezésére. Meg kell találni a módját annak is, hogy az évek óta meghosszabbított váltók kikerüljenek a forgalomból.

A középlejáratú kölcsönök feltételei kedvezőek

— Ha idáig még nem is jutottunk el, mindenesetre régi vágyunk teljesült akkor, amikor a mult hónap vé-

gén arról értesíthettük szövetkeze-teinket, hogy

**megkezdhetik beruházási cöl-
lokra a középlejáratú kölcsönök
felvételét.**

Hálás köszönettel kell ezírt monda-nunk a pénzügyminiszter urnak és a Magyar Nemzeti Bank elnökének, mertők még tették lehetővé azt, hogy a gazdaközönségnek ez a régi kívánásá-gát teljesíthessük. Kedvezőbb kama-tózási feltételeket igazán nem is remélhetünk senki. A visszafizetési feltételek is a lehető legkedvezőbbek. Azért nem választottuk ezeknél a kölcsönöknél a törlesztéses kölcsönök formáját, hogy még arra is lehessen megoldást találni, hogy a gazda a tavaszi esedékeségek csak kamatol fizessen és esetleg az ősi esedékesé-gek teljesítse a törlesztést. Sokan érdeklődtek aziránt — és talán ez az egyedüli kifogás a közpöti feltételek ellen — hogy ezeket a kölcsönöket ellen — hogy ezeket a kölcsönöket nem lehet-e más kölcsönök konvertá-lására igénybevenni? Ismétlem, hogy ehhez a hozzájárulásunkat nem adhatjuk meg. Arra, hogy konverzió kölcsönöket is felvethessünk, nem is volna az az öszeg, ami rendelkezésünkre áll, elég. De ismétlem, en-nek az öszegnek az a rendelkezése, hogy azal a mezőgazdasági termelé-sínket fokozzuk.

— Körülbéli egy hónappal eozött tettük közzé azt a hírdetményt, hogy középlejáratú kölcsönöket most már folyósíthatunk és annak ellenére, hogy ezt a kölcsöntípust epedve vár-ták a gazdák, a kölcsönigénylések mégsem indultak meg abban a tempó-ban, amint azt várni lehetett volna. Hogy mi ennek az oka, azt tudjuk. A magyar ember természeté az, hogy a gondolatát nem siet megvalósítani, megvárja-evel a dolgokat. Sokan nem szívesen csinálnak adósságot, ha nem feltétlenül szükséges. Pedig eze-kei az elveikéi szakítani kell. Ma nem olyan idöket élünk, amikor évekig hordozhatjuk magunkban terveinket, gondolatainkat. Ma nemcsak a ma-gándócker, hanem a közérdek is azt kívánja, hogy kitermeljük a földből az a legnagyobb mennyiséget, amit csak lehet. Nem az önknelküli adósság-csinálásra bízatom a gazdákat, sőt attól is óva íntem a gazdaközönséget, hogy erejével arányban nem álló nagy beruházásokat eszközöljen, vagy vállalkozása kezdjen; de az, amit az ember egyes vidékeken lát, hogy

**30-40 holdas gazdának egy
vagy két kukoricaszáron tar-tott tehene van, az már igazán
vétek.**

Minden munkáskéznél megéíthet!

— Bizonyos azonban, hogy gazdál-kodni, termelni, csak nyugodt viszo-nyok és körülmények között lehet. Már pedig a mai idökben az a helyzet, hogy a gazdának nagyon sokszor a bizonytalanságot sorozal-va szómolni. Számolunk kell az idő-járással, a belveikkel; de jönnek azlan rendkívüli helyzetek is, árviz, munkáshiány, igazonó állat hiánya és a többi. Nagy megnyvásul szolgál-hat a gazdaközönségnek az, hogy legy-alább a hitelleit terén történie egy bizonyos konszolidáció. Ma már ab-ban a helyzetben van a magyar gazdaközönség, hogy egy vezedelem elmulrt a feje fölül és a gazdasági be-ruházásokhoz szükséges forgókéért

megfelel kölcsönrel fedezheti. Mind-nyujunkban el a remény arra, hogy a jelenlegi bizonytalan helyzet rövidé-sen megszűnik. Tudjuk nagyon jól, hogy az átmenet mindenesetre nehéz lesz. Nekünk fel kell készülnünk a békébéli állapotokra és mindent el kell kövütnünk, hogy ez az állapot zökkenésméten legyen, mert a feyve-rekelt megnyvása csak úgy lesz áll-dóság, ha azt követi a lelkek megn-nyuvása is. Márpedig az új rendben mindenki igyekezn fog elhelyezkedni és a lelkek megnyvását igazán az mozdíttja elő,

ha tudunk addig minden munkáskéznél megéíthet, munka-képzésnek megéíthet, munka-képzésnek megéíthet.

Ha a magyar földdel összefog a ma-gyar munkáské és a magyar tőke, akkor ez a magyar föld még három-szor ennyi magyar embernek is tud nyujtani élelert!

Kovács János világos és meggyöz

Schandl Károly dr. felszólalása

— Sorsdöntő idökben jutottunk el ismét Széchenyi esztendejébe, amikor gízgész hatalmak kezébe ráz meg világrészeket s százmilliók figyelmé-jövék hírfelteszt. S mintha a Gond-viselés is utat akarna mutatni a ke-resztény hit harcoss nemeténél, a nagy világrézség kezébe a döntő esztendőjében is legnagyobbaink emlékre irányítja tekintetét. Országalapító nagy királyunk, Szent István, jubileumi esztendejében pat-tant szét a trionni bilines és indult meg az elszakított országrészekéi vissz-szatérése, mint a Szent Jobb hatal-moss csodája. A Legnagyobb Magyar jubileumi évében jutottunk el a vá-lászsra, hogy országunk irányát, az igaz ösvényen keressük, melyen a másodk ezredévet is dicsőségesei jár-jaa tovább.

— Széchenyi István gróf másfél-félszáz éve született a nemzet múltán fizeteli fenököt eszlemelt, mely által erősebben ragyog és világít, minél inkább távolodik idöben. Ha békés idök nyugodt napjait élénk, öröm-töltes ünneplés java verné föl a fal-vak s városok csöndjét szerte a hazá-ban. De méltóbb hozzá az a bensősé-ges mélység, mellyel visszatér a nem-zet apraja-nagya az ó magyar lel-kezt, hogy érot és viláosságot me-ritsen a sorodótó munkára.

— A magyar szövetkezeti mozgal-mat Károlyi Sándor gróf hivaltá-ra. Hitelszövetkezeti életünk, mely a századgéri árvízben mentő akciója volt a falu népének, az ó apostoli kezdeményezésének gyszereiri er-deménye. De, ha Károlyi Sándor gróf ma élne, ó lenne az első, aki meggy-mjtaná a lángot Széchenyi szel-meni alakjának megvilágítására s egy új gönci leltében hivatkozna a „Hitel” szerzőjének tanítására.

A hitelszövetkezeti munka: Széchenyi követése

— A mult század első negyedé-ben üstökösé gyánant jelent meg a Legnagyobb Magyar nagy műve, a „Hitel”, melyben hitre, bizalomra, önérenekéi köteletésére, önérevel é-világosan szövetkezésre hívja föl ma-gyar véreit.

— „Mit tehetni egyértérsé, egye-gés s így egyesülés és ösözefogás nélkül?” — kérdi Széchenyi István gróf. — A mai világban — s cauda, hogy annyi idök kellett így egyszerű-ség kitalálására — már kiki áttítja, hogy

okfejtéssel felépített előadásra igen nagy sikert aratott. A szövetkezeti kiközülték perechig tartó tapsal közüönték meg a hallottakat, majd Beöthy László elnök fejezte ki a kongresszus híalás elismerését a kitüno előadást.

Ezután került sorra Schandl Károly m. kir. titkos tanácsnok, az OKH alelnök-vezírsegítójának elő-á-dása: „Széchenyi követése — a hitelszövetkezeti munkája” címmel. A hitelszövetkezeti kongresszusoknak évről-évre visszatérő legkiemelkedőbb eseménye, irányt és elindítást jelző állomás Schandl Károlynak, a magyar szövetkezeti mozgalom vezérének, megröszítkezésére. Ez volt most is; méltó az eddigiekhez és kiindulási pontja az ezután következőknek. Aki a magyar hitelszövetkezeti mozgalom eszmei tartalmát, célkitüzéseit, eszkö-zéseit és eredményeit ismerni akarja; olvassa el figyelmesen ezt a remekbe készült beszédet.

Schandl Károly dr. többek közt a következők messziréhangzó kijelenté-seket tette:

a szövetkezésnek van hosszú élete és igazi sulya.

— De nemcsak ezekben a világos szavakban vébi a nemzeti program tizparancsolatába a szövetkezést, ha-nem minden írásában és minden eszelekedetében az önérevel irányuló ösözefogást jelöli meg a jobb jóvó állapotjait. Elitelt a szétvárt és a nemzet legnagyobb veszedelmének bélyegei a forradalmat, de a bizal-mat és hitet, mely fundamentuma a szövetkezésnek, lelkesedéssel hirdeti. Nála nincs szöbben nem fejtette ki a kölcsönöség, a hiség és a polgári kötelességűdés fogalmát, melyek a szövetkezeti érköles lényegét alkotják. A társadalmi kérdést, vagy ahogyan száz év után mondták és monadják,

a szociális politikát hazánkban Széchenyi István gróf fejtette ki először.

Nemcsak védelmébe vette a föld név-pét, amily akkor még jobagsárgos-san dolgozott, de a népjóléti poli-tikában a népet egyenesen az öné-revelre kívánja nevelni, amely volta-keg legfőbb tartalma a puritán szö-vetkezési eszmenék. Östályesorsóait buzdítja és ostromozza, de soha sem térékszik a népvértekréi oleo dicsősé-gére, hogy másokat lerántva, fuscort-lyokat egymás ellen uszítva, fuscort a mulandó népszerúség után. Ellen-kezőleg, a föld népének, a kisembe-reknek is megmondja az igazságot, mindig az igazságot, ha az népsze-rütten is, de mindig arra törekszik, hogy felemelje a kisembeket: szel-menök, érköleség és gazdaságilag fölemelni a nemzet minél szélesebb rétegeit, mert tudja, hogy csak a megegededett és kimmúvelt föld soka-sága teszi erőssé és naggyá az or-szágot.

— Ha a szövetkezeti mozgalom-nak sikereit vannak az országban és Károlyi Sándor gróf felszázados kez-deményezésére annyi gános és akadály dacára meghódította Szent István országát, valóban annak köszönhető, hogy magéváa telte mindazt, amit Széchenyi hirdetelt. A tényék és szám-böszelnek, hogy a hitelszövetkeze-ti mozgalom Széchenyi nyomdö-kain jár és a hitelszövetkezeti munk-olka valóban Széchenyi követése.

1400 hitelszövetkezést, három millió lélek

— Az országrezékéi visszazártával bensőséges ösözefogást munkálunk ki a felvidéki és kérpátiapoli szö-vetkeztökel s a megrétes és kölcsönös bizalom alapján szilárd egyeségben

Nincs elég olaja? Gyújtsa össze a gépéből leresztett **gaszalri olajokat** és utjassa fel. Az Ipartügyi Minisztérium 49.000/1940 számú rendelete kötelezi erre. **»Regol.» Olajgeneráló Kft.**
 IX. Sorokári-ut 45. Vasút: Budapest, Dunaparti teher-p. fi.

„TEXAS“ gyorsdaráló

A legjobb és legolcsóbb daráló. Kiskorlát körül meg fűszert, árték, zabot is lehet vele darálni. Kapható a 100 és 600 Ft-nál feljebb **KIRÁLY SÁNDOR** cégmel, Budapest VI., Eszterházi utca 6. Árjegyzék ingezs.

tómóru! ma már a Trianon utáni 700 szövetkezet helyett majd 1400 az OKH kötelékében. Mindig eme előtt tartva, hogy az OKH nem öncélú intézmény, hanem a hitelszövetkezeti instrumentuma, minden alkalmat főhásználtunk, hogy a kapcsolatok bensősége és a kölcsönös bizalom erősödjék szövetkezeteink, azok tagjai és a Központ között. Ezért folytattuk a háborús nehézségek dacára a szövetkezeti propagandát meggyőző naggyűlések és helyi értekezletek útján. Szövetkezeti propagandánkban az önkormányzati évi hangulatszával az önszegély gondolatára vetettük a hangsúlyt. Ennek az eredménye, hogy az elmúlt év végén a tíz év előtti 2800 községgel szemben 3800 községre terjed ki a hitelszövetkezetek működése, így 1200 községet hódított meg a hitelszövetkezeti élet. Még csak a szövetkezetekben tömörül családok számanak az emelkedése. Mig ugyanis tizenkét éve — a mélyponton — csak 380 ezer volt a szövetkező családok száma, a muli év végén kétszer annyira: pontosan 665 ezerre nőtt a hitelszövetkezetekben tartózkodó családok száma. Lélek-számban ez másfélmillió új szövetkező jelent, ugy, hogy azt mondhadjuk, hogy:

ma már az országnak 3 milliónál több polgárát foglalják magukban a hitelszövetkezetek.

— Az önszegély elvének állandó előretörését mutatja a hitelszövetkezetek saját tőkéjének, a tagok által befizetett üzletbiztosítónak és tartózkodóknak megkapó gyarapodása. A tizenkét év előtti 22, illetve 2 millióról 44, illetve 17 millióra nőtt a szövetkezetek üzletbiztosítói, illetve tartózkodóié. A saját tőke, azaz a kétféleképpen az önszegély, a tizenkét év előtti 24 millió pengőről 61 millió pengőre nőtt. Ez az összeg tisztán az önszegély alapul, ebben egy fillér állami pénz sincs. Ha a központ saját tőkéjét is fizyelmbe vesszük, amely 27 milliót tesz ki, akkor:

a hitelszövetkezeti hálózat saját tőkéje már elérte a 100 millió pengőt, melyből az állam részesedése csak 15 millió, illetve 8 millió magánál a Központnál.

— A társadalmi önszegély erősödésére vall a szövetkezeti mozgásban a takarékbetétállomány öröndetése emelkedése tr. Hitelszövetkezeteink egy év alatt 17 millió pengővel már 94 millióra emelték a betétállományt.

Háromszáztízmillió kölcsönállomány!

— A hitelszövetkezetek egyre fokozódó mértékben nyújtanak pénzügyi átalámasztást a mezőgazdaság és a napsipar részére. Egy év alatt 20 millióval növekedett hitelszövetkezeteink kölcsönállománya s

az 1940. évvégi kölcsönállomány 310 millióra emelkedett.

Ez egyben fényes cáfolata annak a tájékozatlanságból eredő szöf-mótiának, hogy a hitelszövetkezetekről nem lehet kölcsönös lapni. Hitelszövetkezeteink erősítésére irányuló törekvéseink sikerére különben jel-

lemző, hogy ezt a 310 millió pengő hitel 155 millióra rugó, saját maguk által gyűjtött forgótekeikből adták tagjainknak. Ez szintén annak a bizonyítéka, hogy szövetkezeti életünk az önszegély elve alapján halad előre.

— De az OKH és szövetkezetei nemcsak a most már kerek számban 350 millió pengő kölcsönállomány útján gyakorolnak gazdasági hatást hazánk társadalmának legszeleibb köreire, hanem közreműködnek minden megmozdulásukban társadalmunk erkölcsi és szociális nevelésére is. Széchenyi követik hitelszövetkezetek az önszegély, összefogás, kötelezettségviselés, szótartás, vállalkozás, hasznos árutudat és családosság erényeinek állandó hirdetésével. Már maga az a tény, hogy a szövetkezet létrejön és működik, a legnatasosabb tevékenység a társadalom nevelésére. Évek óta iparkodunk a szövetkezeti öntudatot fejlesztésére s ezzel a szövetkezeti erőköszt, erősítésre több-millió szövetkezeti táborunkban.

— De hivatkozunk az az ország-munkára, melyet Központunk, ellenőrkörünk és hitelszövetkezeti vezetők ereje épp a legkisebb, valamely millió körében a főleg a falvak népe körében ezekben a történelmi időkben kifejtjenek a társada-

Gazdakörök ujjszervezése a Falu-Gazdaszövettség kötelékében

— S hogy a társadalmi nevelés terén még többet tehessünk; gondoskodtunk róla, hogy a falvakban a gazdaszövetkezeti és földművelők ujjszervezéseként a „Falu Magyar Gazda és Földművelés Szövetség” kötelékében olyképp, hogy a gazdakörök ujjszervezését s vezetését szövetkezeteink vegyék kezükbe a községbeli társ- agrárszövetkezetekkel együtt. Ennek az lesz az eredménye, hogy a „Falu-Gazdaszövetség”, melyet Károlyi Sándor gróf és Darányi Ignác felszázados agrárszervezetekére a folytatása, a halhatatlan szövetkezeti apostol lobogója alatt a nagy agrárszövetkezeti központokkal teljes egységben fogja tömöríteni az ország falusi és agrárnépességének túlnyomó többségét. Ez a nagy népies agrárszervezet egy jeladásra fog mindenkor megmozdulni, ha a nemzet, a föld, a falu, vagy a szövetkezetek igazát támadás fenyegeti.

— Nem maradhatunk télenek, mikor egy egész nemzet jövője fog kockán s esetleg napok döntök el a sorsát. Jövője pedig csak annak a nemzetnek van, mely önére järe támaszkodik. Az előretörő szövetkezeti mozgalom anyagi és erkölcsi hatalmával a nemzet erejét akarjuk fejlesztelni a végeőkörig a bizunk benne.

HATÁROZATI JAVASLAT

„Az Országos Központi Hitelszövetkezet és a kötelezőbe tartozó hitelszövetkezetek Széchenyi István emlékének azzal áldoznak, hogy az ő szellemében — az önszegély és nemzeti összefogás alapján — fogják fejleszteni meg az önszegély és nemzeti összefogás mozgalma. Ujjszervezik a Legnagyobb Magyar által először sürgetett gazdaköri életet s az ország sorsától napjainban gazdasági és lelki készületre mozgósítják a vezetőküire bizott társadalmi erőket.“

Schandl Károly dr.-nek, a Legnagyobb Magyar eszméiválagában fogant mélyreható megállapításai nyomán sürin harsant fel a taps. A lelkesedés fokozódott akkor, amikor a hitelszövetkezetek egyetendős erőgyarapodására, a becsülettel végzett munka számszerű eredményeiről közölt lenyugodó adatokat. A hitelszövetkezeti hálózat szociális feltegelással párhuzalú józan népszerűsítését, így fogalmazta meg Schandl Károly:

„A szövetkezeti igazgatóságai a kölcsönök megszavazásánál legyenek bejártásnál! — nem pedig a kölcsönök bejártásnál! —

Ezt a tömör, sokatmondó kijelentést tapsokrán követte. Igen nagy tetszés fogadta Schandl Károlynak a gazdakörök ujjszervezésére vonatkozó bejelentését is. A határozati javaslat felolvasása után pedig megmozdulás és szöf-móti nem akáro ünneplésben részesítette a kongresszus a

lom fölvilágosítása és helyes irányban való utbaigazítása útján. Fölül-emelkedve a napi politika legtohető zajos régióin, tisztán az ország és a szövetkezet nép érdekét tekintve, hirdetik az igazságot. Szegíteni iparkodnak a szövetkezeti vezetők azrei, de nem vitrólos borogadással mossuk az idők által okozott sebeket. Nem gyűlöletet szüntenk, hanem az összefogást munkánk kívánunk fölemleni minél több embert. A rémhírrelk és a bomlasztással szemben a világosság fákljait hordozzuk, de azt nem lefelé tartjuk, hogy gyujtógassunk és pusztítsunk, hanem fölfele emeljük, hogy,

elozslasunk az országgyilkos destrukciók s az igazság és hatifényel lehetővé tegyünk az épenél, hogy minél több családnak legyen önálló tüzelője.

— Döntő idöket élünk, amiért ezáltal meg nagyobb nyomattal kell kérjünk szövetkezeteinket, hogy a pénzügyi terettségny mellett övesen teljesítsék kötelezettségüket az ország- rontó rémhírek s a nép félreteszése ellen. Legyenek örhelei a szövetkezetek a nemzeti érdekek, az igazság és a köztisztaság védelmének a közeli jövőben még jobban, mint valaha.

A felszólalások

Most a szövetkezeti vezetők szöf-mótiához hozza a két nagyhatású elöadást. Almásy Sándor ny. főispán (Pomáz) a hosszulejtáru kölcsönök megteremtésének szükségességét határolja. Kócsány Tibor szövetkezeti vezető (Győr), azt véne helyesen, ha a most fölcsított közép- lejáratú kölcsönök konverzóra is felhasználható lennének. Polgár Aladár eszperes-plebános (Egyed) a kongresszus zékra, mely elismerést fejezte ki az OKH vezékára, tisztviselőikára és a kitünö elnökről gárdá iránt.

A bolgár szövetkezeti vezetők ünneplése

Polgár Aladár eszperes-plebános fel- szólalása után vonult a terembe a hazánkban tartózkodó bolgár szövetkezeti vezetőiférfiak husz fonyi társasága. A kongresszus közönsége egy embertként pattant fel helyéről és izzó lelkesedéssel, harsány éljenzéssel percekig ünneplte a baráti ország baráti követeit. A bolgár vendégek süri meghajlásán, mélyen meghatva köszönték meg az óvációt, majd Schandl Károly dr. hárommillió magyar szövetkező nevében tisztelettel, szeretettel és ragazkodással üdvözölte a megnyitódott Bulgária testvérni népet, azt a kívánságot fejezte ki, hogy a két nép a tartós és igazságos béke kivívása és biztosítása érdekében melytse el barátságát.

A bolgár vendégek nevében Ganey Christo, a Bolgár Szövetkezetek Szövetségének elnöke, mondott néhány meghatózó közsönös szót és ígértet melletl arról, hogy a bolgár-magyar szövetkezeti együttműködés bolgár részről maradekalan lesz. A bolgár vendég szavait Fehér Géza egyetemi tanár magyar nyelven tolmácsolta a kongresszus közönségének. Ezután a bolgár vendégek a hallgatóság lelkes tapsa közben eltávoztak a kongresszusról.

A kongresszus további folyamán Bódog Sándor hitelszövetkezeti köz- vezető (Csécső), a kis- és torpebjárokok számára is kérte a közép lejáratú hitelek folyósítását; Bodnár Sándor országgyilkos képviselő (Biharidör-szeg), arra hívta fel a hitelszövetkezeteket, hogy vegyenek részt az egyke elleni küzdelemben, adjanak kölcsön munkálkalmak teremtésére és a le- gész szövetkezeti költségre; végül Szenté László hitelszövetkezeti igazgató (Salgótarján), a hitelszövetkezeteknek a nemzet erőit gyarapító jelentőségéről szöf-móti.

A felszólalások befejezése után Beóthy László elnök határozatlanul kimondotta, hogy a kongresszus az előterjesztett határozati javaslatot egyhangúlag elfogadta. Ezután a kongresszus hozzájárult az OKH által kezelt alapokról szóló jelentéshez, megválasztotta a kongresszusi választmány tagjait, majd az elnök a tanácskozásokat berekesztette.

Az OKH közgyűlése

Nyomban ezután Beóthy László elnök megnyitotta az OKH rendes évi közgyűlést, amelyen előadották az igazgatóság jelentését és a felmentvényt az igazgatóság és felügyelőbizottság részére megadották. Megválasztották az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjait. Végül a közgyűlés örjási tapsa közben Beóthy László elnök bejelentette, hogy Schandl Károly dr. elnök-péteri igazgató szerződés hároméves meghosszabbítást nyert.

A közgyűlés ezzel véget ért.

A közgyűlés után a bolgár vendégek részvételével a városiérti Gund-vendéglóban ezer tereikes közbéda gyűltek össze a szövetkezeti vezetők. Az ebéden számos felköszöntő hangzott el és a hitelszövetkezeti kiküldöttek a késő délutáni órákig a legjobb hangulatban együtt maradtak.

A bolgár szövetségi vezetők látogatása a magyar szövetségi intézményeknél

A magyar szövetségi mozgalom vezetői, tudvalevően, a múlt évben, Schandl Károly dr., titkos tanácsos, a Magyarországi Szövetségek Szövetsége elnökeként vezetésével, hosszabb látogatást tettek Bulgáriában, ahol megtekintették a szövetségi gondolat valóra váltásában nálunk nagyobb előrelépésben álló bolgár szövetségi intézményeit, egyuttal természetesen tolmáchozták a magyar szövetsézők meghívását is.

Ennek az ünnepes és szeretetteljes meghívásnak tették eleget most a testvér bolgár nemzet szövetségei, amikor az Országos Központi Hitel-szövetségek kongresszusa előtti napon, május hó 11-én, Budapestre érkeztek.

A bolgár testvérm nemzet szövetségei vezetőinek több mint huszónyi csoportja délután hat órakor érkezett autóbusszal a Szent Gellért-térre Ganev Christo, a Bolgár Szövetségek Szövetsége elnökének vezetésével. A vendégeket a Szent Gellért-szálló előtt hatalmas tömeg várta. A Hungaria Szövetségi Központ és az Országos Magyar Tejszövetségi Központ kivonult alkalmazású és tisztelőző bolgár és magyar vezetők százai lengve, lekötve előjelséssel fogadták a vendégeket. A postászenekar a bolgár himnuszot játszotta, majd Schandl Károly dr., m. kir. titkos tanácsos, a Magyarországi Szövetségek Szövetsége elnöke üdvözölte rövid beszéddel a magyar vendégeit. Ezután vált vendégeket. Ezután a Szent Gellért-nagyon nevesen Felkay Ferenc dr. tanácsnok mondott néhány meleg üdvözlő szót.

Az üdvözlésekre Ganev Christo, a Bolgár Szövetségek Szövetsége elnöke, válaszolt bolgár nyelven. Szavait a Bulgáriában élő Fehér Géza egyetemi magántanár fordította le és magyarszóra.

A vendégek a meleg és szeretetteljes fogadtatás után, a Gellért-szállóban a Magyarországi Szövetségek Szövetsége vasorál adott, amelyen résztvettek Anna királyi hercegnő, József Ferenc király herceg is, továbbá Karafyák Jenő főpályamester, Schandl Károly, Wimescher Frigyes, Doranyi Béla és még sokan szövetségi életünk vezetőinek sorából.

A vacsora után Schandl Károly köszöntötte a bolgár vendégeket és hangzottatta, hogy a két baráti ország hosszú élnyomában után elindult a felhatalmas útra.

Ez a felhatalmas akkor lesz több-kételes, ha a szövetségi ideál urát lesz a két népen.

Pohárát a szövetségi magyar nép nevében a bolgár cásra és a bolgár vendégek egészségére ültette.

A bolgárok részéről Ganev elnök köszönte meg az üdvözlést és rámutatott arra, hogy a két nép testvéri kapcsolatai több mint ezer éstendőre nyúlnak vissza. Bulgária éppúgy, mint Magyarország, nagy baráti révén viselkedte területeinek egy részét. A területnyerőhódás után sor került arra, hogy a két nép gazdasági kapcsolatai tovább mélyüljenek. Lelkes szavakkal köszöntötte Magyarország Kormányzóját, a vasorán megjelent királyi hercegi párt és a magyarországi szövetségek vezetőit.

Hétfőn, május 12-én, a vendégek feliratként a Kormányzásogon, megtekintették a Várat és a parlamentet, majd résztvettek az OKH kongresszusán és az azt követő társasébdén. Délután a Nemzetközi Váasrt tekintették meg, majd este Tosev Dimiter budapesti bolgár követ és Cheyris a követésen fogadták

A bolgár szövetségi vezetők Bánffy Dániel báró földmivelésügyi miniszternél

Május 14-én délelőtt Bánffy Dániel báró miniszterúrnak fogadta Mihajloff Moek volt bolgár földmivelésügyi Államtitkár, a Szövetségek Bank alelnökét, aki Kusev földmivelésügyi miniszter képviselőtársaság tagozódik Budapestben, továbbá Tosev Dimiter bolgár követet és a bolgár szövetségi élet vezetői férfiai, élőkön Ganev Christoval. A fogadásra résztvett Schandl Károly, a Magyar-Bolgár Szövetségi Bizottság elnöke is. A miniszter szívélyesen üdvözölte a megjelenteket abból az alkalomból, hogy a bolgár szövetségi mozgalom vezetői a két nemzet közös gazdasági érdekeinek és szinte barátságának

rendezett a Budapestben tartózkodó bolgár szövetségi vezetők tisztelőre, számos előkelő magyar vendég részvételével.

Kedden, május 13-án, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter fogadta a bolgár szövetségi vezetőket, akik ezután résztvettek a Bolgár-Magyar Szövetségek Bizottság ülésén. Délelőtt a Hungaria Központ és a Városi, majd a Hungaria által tisztelőre rendezett társasébd után, a Hungaria Ipar telepét és a budafoki borphőzsetet tekintették meg.

Bulgáriában a szövetségi férfiak a nép embereinek nevezik. Úgyanezt hallottam Erdélyben, és olyanok évek alatt, amikor a szövetségek voltak az ottani magyarság vődébástyái és ehhez hasonló volt a helyzet a csehek által megszállt Földvéken.

— A magyar-bolgár szövetségi bizottság munkáját szívesen támogatom.

Szövetségi mozgalmainknak az a kettős cél legeg szemük előtt, hogy a néppel és a néprét munkálkodjanak, vállvetett erővel.

— Ezen szövetségi eszem jeryében úrítom poharamat Nagybulgaria fenök uralkodójának, Boris király öfölségének üdvére, a baráti bolgár nép boldogulására és kedves bolgár vendégeink egészségére.

fejlesztése céljából Magyarországra jöttek.

A miniszteri fogadás után a szövetségi delegáció meglátogatta a Magyar Mezőgazdák Szövetségeinek székházát, ahol Somsich Gyula gróf alelnök-vezirigazgató előadást tartott a bolgár szövetségek vezetőinek az irányítás alatt álló intézményről. A bolgár vendégek tisztelőre rendezett társasébdén Somsich Gyula gróf mondott felkösöntőt. A bolgár delegáció vezetője pedig Horthy Miklós kormányzót, a magyar népet és a magyar szövetségek vezetőit köszöntötte.

Ganev Christo, a bolgár szövetségek mozgalom elnöke válaszában megköszönte a testvéri érzelmet, amelyek nemcsak a bolgár szövetségeknek, hanem az egész bolgár néppnek szólnak. A bolgár-magyar testvéri viszony a történelem folyamán alakult ki és megnyilvánult az újabb korban is. A párisi környöki békek a dalsorsban még jobban összehozták a két népet, a mostani Földmivelési pedig nagyon befolyásolta a két baráti nemzetet. Az együttműködésnek napjait gazdasági téren kell megvetni és ebben a tekintetben nagy reményekre jogosít a bolgár-magyar szövetségi bizottság közös munkája. Végeztül a Kormányzó Úr üdvére és a magyar szövetségi férfiak egészségére írta teie pohárát.

Bánffy Dániel báró: A bolgár és magyar szövetségi mozgalom kettős célja hogy a néppel és a néprét munkálkodjanak vállvetett erővel

Bánffy Dániel báró földmivelésügyi miniszter május 14-én a Gellért-szállóban estebeadott a Magyarországon tartózkodó bolgár szövetségi férfiak tisztelőre. A vasorán résztvettek magyar részről: Bárdossy László miniszterelnök, Zindelyi Ferenc, báróházi Bárczy István, Bárczy János, Bérányos Károly államtitkár, Scép László miniszter osztályfőnök, a miniszterelnök és földmivelésügyi miniszternek öszo előjelsége, Karafyák Jenő főpályamester, Schandl Károly, a magyar szövetségi vezetők részéről és a mezőgazdasági érdekeképviselők vezetői. Bolgár részről ott voltak Tosev Dimiter budapesti bolgár követ vezetése a budapesti bolgár követés tagjai. Minálton volt bolgár földmivelésügyi Államtitkár a bolgár földmivelésügyi miniszter képviselőtársaság tagozódik Budapestben, továbbá Tosev Dimiter bolgár követet és a bolgár szövetségi élet vezetőinek élőkön Ganev Christo, a bolgár szövetségek szövetsége elnöke és a többi Budapestben tartózkodó bolgár szövetségi férfiak.

eredete összefonódik a magyarság östörténetével és ebből a rokonságból származik sok közös jellemvonásunk. Mindketten a népi erők östörténeti alakítását megvalósítani szövetkezési mozgalmaikban.

A kéthetes tartózkodásra Magyarországra érkezett bolgár vendégek további látogatásairól így a május 16-án a Föld-Gazdaságosság átlag Galgahévízen rendezett nép bemutató lefolyásáról a Vasárnap legközelebbi számában fogunk beszámolni.

Riccardi olasz miniszter

Ígaz magyar barátsággal köszöntjük Hazánk földjén!

A barát látogatása mindig jól esik nekünk, mert igazolja, hogy orsz-kunk közös az új Európáért folytatott óriási küzdelemben.

A magyar-olasz barátság nem ulekedti; — gyökere évszázadokra nyúlnak vissza. Minket nemcsak kulturális, történelmi, hanem mártíromsági kötélek is fűznek össze.

A magyar nép jól tudja, hogy Oroszország testvéri megértésével és a segítségére készen, mindig ott áll oldalkunk mellett, valahányszor a sors jogaink, igazságunk és szabadságunk megvédésére fegyvert kényserített a kezükbe. De a magyar vér is bőven patkázott Marsalia ostrománál Türr István vezetése mellett az olasz szabadsáért.

A mi barátságunk nem a diplomaták szokásos papíros-megegyezése, amelynek hiányzik az ércfedezettség; az egész né Nem! Ez a barátság a két nép lelkében él a alapja az a testvéri érzés és kölcsönös megértés, amely minden magyart, a legkisebből a legnagyobbig elölt. A magyar-olasz barátságot még a mostani világháború sem fújhatják el, mert ezilka, amely kibírja a mai időköt is.

Mi magyarok és olaszok katonanemzet vagyunk. A magyar és fascista igéret pedig szent.

Még füllünkbe cseng Mussolini szava, amit e-sorok írójának 1927 július 18-án mondott: „Megállni sohasem szabad. A magyar nemzet nagy céljai felé tekintve, szakadatlanul egy dolgozzon, ahogy Itáliában látja. Mi — folytatta Mussolini — testvéri megértéssel figyeljük Magyarországot sorsát és minden lépését.”

A magyar följmives-milliók jól megjegyezték Mussolini üzenetét. Az isteni Gondviselés pedig nagy barátaink segítségével és a magunk közreműködésével valóra váltotta a Duce szavait. Mussolini és Hitler bezzárták a trianoni börtön falait, ugyhogy abból börtönöink nagy csodálkozására a halottnak hitt szentistváni birodalom lassanként feltámad.

Testvéri érzéssel köszöntjük Mussolini első munkatársát és pénzügyi feyvertársát, annak kíséretét, akiket nem képmutatással megrendezett és mesterséges fogadtással, hanem őszinte magyar üdvözlés vártunk s fogadunk.

Hiszünk, hogy egy ézri magát nálunk, mint otthon.

Ez a magyar föld köszöntése Riccardi olasz miniszternek!

SEKTERES LÁSZLO

Ne dobja ki és ne adja el használt olaját.
Felicitás mellett regenerálja „OLEA” Olajtisztító Ipari Kft. Budapest, IX., Soroksári-út 46. Telefon: 137-381

A háziiparnak az önellátásban fokozott jelentősége van

Most kell jelentkezni az öszi-téli tanfolyamokra

Ma, amikor a nyersanyagai valóban takarékos gazdálkodás nemcsak anyagi érdeke, de hazafias családunk, a háziiparnak fokozott jelentősége van. Elsősorban azért, mert a nyersanyagot maga termeli ki, másodszorban, mert a falusi ember önellátásához lehetővé teszi ugy, hogy csekély anyagi befektetéssel, jövedéliséggel, tartós árúval tudjon ellátottságot biztosítani. Nem beszélve arról, hogy a háziipari cikkek ma rendkívül keresettek s

aki önellátáson felül is tud termelni, jó pénzért értékesítheti.

Őszi-tavaszi a falusi ember felére van kárhoztatva, hiszen a gazdaság ellátásán kívül kevés széria felhasználni, ha a család-dolgozók valamilyen háziiparral rendszeresen foglalkoznak, az asszonyok szőnek, varrnak, kézimunkáznak, a férfiak faragnak, kosarat fonnak, gyékényből, szalmából, kukoricahémből hasznos háztartási és gazdasági cikkeket készítenek.

A Falu-Gazdasági önellátás a falusi családok neheze helyzetét nagyon könnyíti, amikor háziipari tanfolyamok megszervezésére vállalkozik és tanfolyami oktatóról is gondoskodik. A tanfolyamokat őszi-tavaszi rendezzük, a szervezés és előkészítés azonban már folyik, ugrugyha ajánlatos az igényeseket mielőbb benyújtani.

Aszerint, hogy a falu lakosságának mihez van hajlamos, mi a leg sürgetőbb ellátandó szükségletei, milyen nyersanyagok rendelkezés és mit lehet azon a vidéken a legjobban értékesíteni, rendezük:

Szabás-varrási tanfolyamok (2-3 hónapos), ahol a fűzőmunkásvártást és egyszerűbb ruhák elkészítését, régi ruhák átalakítását, foltozást, kelmetisztítást tanulják

meg a tanfolyamok résztvevői lennének és asszonyok.

Kézmunkatanfolyamok (2 hónapos), amelyek tananyagja: kőbőrgyártás, fűző- és szőnemesítés, népi himézsek és varrólatok, valamint szőttek díszítése, stb.

Vászonszövő tanfolyamok (3 hónapos), kirázólag olyan helyeken, ahol kender vagy len termesztésnek. A növendékek a rongyszőnyegkészítést is gyakorolhatják.

Népművészeti és gyermekjáték-készítő tanfolyamok (6 hetes), amelyen különféle papírmunkák (lámpapernyők, magyaros karácsonyfadíszek), pamut- és posztószobadíszek, virágok és gyermekjátékok (macskák, nyuszik, báránykák) szabás-varrást, úveg-töltést és agyagfestést, raffiafontást és horoglat (piaci táskák, varrókosárlak), népművészeti babák, kézimunkakönyvedek készítését és fából faragott, egyszerűbb gyermekjátékok készítését tanulják meg a résztvevők.

Fafaragó tanfolyamok (2 hónapos), amelyen háztartási eszközök és dísz tárgyakat készítenek. Amely vidéken van fűző- vagy gyékénytel, szalma vagy kukoricafélék, esetleg az állati bőrből kidolgozáshoz értenek valamit, ott kosárfonó tanfolyamot (2 hónapos),

gyékényfontó tanfolyamot (2 hónapos), szalmafonó tanfolyamot (1-2 hónapos), vagy

bőrkiékszítő tanfolyamot (2 hónapos) készít elő és szervez meg Szövetségünk.

A háziipari tanfolyam megrendezését a községi előjáróság, gazdákör, olvasókör vagy más egyesület kérheti. A kérvényt a Falu-Gazdaságszervezés Női Szakszervezete (Budapest, V. Bátorhy-utca 24.) kell mielőbb beküldeni, hogy az előkészítő munkát a nyár folyamán elvégezhessük.

Kánya Terézia

A múlt évben a tejszövetkezetek 195 millió liter tejet értékesítettek

A tejszövetkezetek száma 17 év alatt megszázorodott, az üzletrészek összege 188-szorosa emelkedett, az értékesített tej 195-szöröse több volt.

Május 12-én tartotta XVIII. évi rendes közgyűlést az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ Schandl Károly el. elnökelével.

Az igazgatóság jelentésében elsősorban a Gondviselés iránti hála szavaival emlékeztek meg a Partium és Erdély keleti részeinek visszatételéről, aminek következtében 126 székely tejszövetkezet lért vissza a Szék. Koronához. Megállapítja az igazgatóság, hogy az 1940. évi tejszervezés szempontjából a takarmányhiány és a jószágok miatt az elmúlt husz év legmegnevezhetőbb esztendője volt. Kfter a jelentés emutan az érdekeltek határának ismertetésére, majd a tejszövetkezetek szervezkedés múlt évi eredményeit ismerteti. Megállapítja a jelentés, hogy az elmúlt év során a Dunántúli 14, az Alföldön 9, az észak-dombvidéken 18 tejszövetkezet alakult.

A legnagyobb örökdedésű költségvetés az a statisztikai összeállítás tartalmú számot, amely a tejszövetkezetek alakulását tünteti fel az 1923-1940. évben. A kimutatásból kitűnik

a tejszövetkezetek száma az 1923-iki 10-ról 1940-ig 1938-ra emelkedett, tehát megszázorodott; a tagoké 627-ről 153.490-re emelkedett, azaz a hízemelt és előtértek 245-szöröse, az üzletrészek száma 188-szorosára (1093-ról 206.150-re) emelkedett, végül az értékesített tej mennyisége 1 millió literrel 195 millió literre nőtt.

Zelenski „Mátyás”-Zuó

legmodernebb egyetemes írlés-szárítópó-és silótláló gépek.

Üzemükben szerelhető szilálók és moszószek-keg. Alacsony fordulatszámú.

EYEBE GYÁRTMANYAINK:

Teherátvitelű, gumikerékű „Zelenski” lovas-bocsit, lakóteherkötő, ántözökösit, golyós-csapgyűjtő „Julian” acélkerékű, tengelyek, hengerelt szerkezetek, tűzfűzőcső-ároncsok, léptetőtámasz fel-szerelések.

Grof Zelenski Róbert Gépgyár Rft.

Főszékhely: Budapest, Mikszáth-u. 10.

A Kormányzó Ur jelenlétében leplezték a magyar tábori vadászok emlékművét

Május 11-én leplezték le Budapesten az egykori 11-es és 12-es tábori vadász-egységei és az egykori magyar kerékpáros vadászegység(ek) hősi emlékművét. Az ünnepségen megjelentek: úttörő nagybányai Horthy Miklós kormányzóval az élen a politikai és társadalmi élet képviselői.

Az avatásbeszédet vitte Bádoky Sós Károly ny. győzelmi tábornok, az emlékmű felavatásának mondat tartalmát, amelyen letárgyalták a minisztertanács rendeltetéséről a közjóléti szövetkezetek létesítéséről.

Hősi halált halt harminczere vadászbajtársunknak emeltük ezt a hősi emléket, — ezőt többek között. — De büszké örömmel köszöntjük údtalainkat, a magyar honvédség háttárvadászait is, akik ezen a napon

Rövid gyakorlózongora

Háromszáz pengő.

Kitűnő külföldi hangszár. Zongorák, pianók feltűnő olcsón részlete is.

Rákóczi-ut 57en Zongorateremben

viselek legfelsőbb Hadurunk engedélyével először a vadászejelnyel: a régi kőről.

A Kormányzó Ur megadta az engedélyt a leplezésre, majd Sándy Károly polgármester vette át a szobrot a főváros nevében.

Az első kosorút Horthy Miklós kormányzó helyeslte el a emlékmű talapzatára, majd egyaránt tettek le a tömlő koszorúkat. A kegyetes ünnepség után a régi háttárvadászok és a tizhárosok házimegyermei vonultak el a Legfelsőbb Hadur előtt.

Országszerte megalakulnak a közjóléti szövetkezetek

A 36 tagú országos bizottság május 9-én a képviselőház miniszterelnöki tanácsának mekké, módosított, amelyen letárgyalták a minisztertanács rendeltetéséről a közjóléti szövetkezetek létesítéséről.

Kócs László előadó ismertette a rendeltetvézetet.

A rendelet a megélhetésükben veszélyeztetett sokgyermekes családok megsegítésének lehetősége érdekében törvényhatóságoknál, illetve megyei váro-

sokkint közjóléti szövetkezet alakítását írja elő.

Ezeknek a közjóléti szövetkezeteknek célkitűzése az országos nép- és családvédelmi alapról szóló törvény rendelkezésének felének meg. Mivel a közjóléti szövetkezetek közpénzt kezelnek, működésük hatályaosab elrendezése érdekében a szövetkezetek irányműködés az önkormányzat vezetési tisztségviselői részvételével és a közjóléti alapok kezelését a kormányhatóság is hathatósan ellenőrizi.

A nagy háború eseményei a második év 37. hetében

Mi váltja föl az a gyors és halatlan sikeri haditénykedést, amely a balkáni hadműveletekkel vilámszerte befolyásolt. Ez az a haditénykedés az egész világ közvéleményét foglalkoztatja. A találgatások egymást érik és váltogatják.

A vérmesebbek az amerikai beavatkozás előtt a német hadigépezeteket a brit szigetország elleni támadást ismétlik. Mások szerint a balkáni hadműveletek folytatódna a Közel-Keleten. Vannak, akik úgy vélik, hogy esetleg Szírián keresztül a Suez felé indul meg a német roham. Vagy Gibraltar ostroma kezdődik meg.

Mindéz természetesen csak tapasztalás a sötétben, találgatás, feltételezés. Egy dolgot bizonyos, hogy ez a hadműveletre kedvező tavaszi időjárás járja a feltevést is, hogy huzamosabb időre megszűnyväs álljon be.

Annál élénkebb események változódtak egymást a nemzetközi politika-

területen az érintkezési vonal körülbelül 100 kilométer. Közben a horvát csapatok megszállták Bosznia és Hercegovina területét, az 1914 előtti határvonalak háttérbe házótt.

Feltűnő eseménye a világpolitikának Hess Rudolf, Hitler vezér és kancellár helyettesének esete. Hess Rudolf, akiről most derült ki, hogy nagy beteg (súlyos gyomor-baja van és idegbeteg, álmagatásában szenved), anélkül, hogy törvényt hátkérel közzé volna, magánosan Angliába repült. Ott a gépről leugrott a egy békés angol lörd ismerőst akarta megfogtatni. Német hivatalos megállapítás szerint már korábban az volt a kényszerképelete, hogy békékövetést tudna megindítani az angol birodalom és Németország között. Talán ezt a tervét szarta most megvalósítani, de az angolok hadifolygata leté esését az angol hírvetés a legkiterjedtebb elhatárokkal használja fel.

76. jótékonytétel m. kir. állami sorsjáték

Főnyeremény 40.000 ar. P

21.200 nyertesből, 312.000 pengő értékben.

Nyeremények:

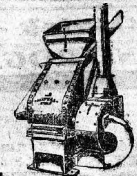
- 20.000 ar. P
- 10.000 ar. P
- 2-szer 5.000 ar. P
- 4-szer 2.500 ar. P
- 6-szer 2.000 ar. P
- 27-szer 1.000 ar. P

és még számos nagyobb és kisebb nyeremény, melyeket mind közzéadjuk, ben firtessük ki.

Húzás június 5-én

Sorsjegyek:

Egység: 3.- ar. P. — Fél: 1,50 ar. P. Kapható minden osztályosjegytárolótól, valamint az összes dohányüzletben.

A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MUNKÁSOKHOZ!

A május 5-én Németországba utazott munkásokhoz!

Azoknak a munkásoknak a munkasélyeire, akik a május 5-én indult vonattal utaztak Németországba, a földművelésügyi minisztérium gondoskodásából a Vasárnak-ot az a számát kiadójuk ki elcsónak. Ezeknek a munkástestvéreinknek is szeretettel és határozottsággal hívjuk fel a figyelmét arra, hogy hazajutkól távol, legfőbb kötelességük, hogy munkájuk rendes és pontos elvégzése mellett, mindenkor megőrizsék maguk között a békét. Szeretettel és jóindulattal legyenek egymás iránt, hogy a baráti nemzet ne tapasztalhasa azt, hogy a köröben élő magyaroknak egészen kis csoportjai veszekedéssel, gyűlölködéssel viseltetnek egymás iránt.

Hozzáküldött levelek feladásánál mindenki igazolja magát, a levél hátlapjára fel kell írni a címet is, mert

a levélszerénybe bedobott leveleket esetleg nem továbbítják. Senki a németországi viszonyokról ne írjon, mert egészen természetes, hogy egy hadsábnál ország nem tűrheti el, hogy ügyei, akár tájékoztatlanságból, akár jóhiszeműen bíráltságak. Aki valamilyen kéressel fordul akár hozzánk, akár az Országos Gazdasági Munkásbizottsághoz, minden esetben írja fel nyilvántartási számát, mert csak így lehet gyorsan és jól elintézni ügyét. A Vasárnak Németországban dolgozó munkástestvéreinkhez írott figyelmeztetéseit gondosan olvassa el mindenképpen.

A legutóbb kiérkezett munkástestvéreket is meleg szeretettel köszönti a VASÁRNAP szerkesztősége és kiadóhivatala.

Minden levélre, levelezőlapra rá kell írni a nyilvántartási számot

Mivel még mindig érkeznek hozzánk levelek, levelezőlapok, amelyeknél alásírt, ismételt figyelmeztetésünk ellenére sem közzik az alírás és pontos németországi cím mellett nyilvántartási számuk a t is,

újbel felhívjuk Németországban dolgozó munkástestvéreinket, hogy a nyilvántartási számot minden esetben közzöljék. Csak így tudjuk gyorsan és jól elintézni a hozzánk intézett kéréseket és címváltozásokat.

Egy németországi munkás testvérünk 50 márkát ajánlott fel a sebesült honvédek javára

Előző számjainkban közöltük egy Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkás és munkánő gyönyörű levelét. A kitünően megírt, izzó hazafiságról tanuszkodó levelek még mindig érkeznek szerkesztőségünkbe; a koronát azonban valamennyire: az alábbi levél teszi fel, amelynek írója — a Westhofenben dolgozó drék Kun István — a lélekemelő érteket kifejező szavakon, a

jelkes gondolatokon túl, komoly eszéledettel bizonyítja be az együttérzést azokkal, akik a Délvidékért, az ország megnagyobbodásáért vértök hullásával áldoztak. Kun István azért a földért, amelyért magyar testvérek vére ömlött, komoly összeget, — 50 márkát — verejtéke hullásának ellenértékét ajánlotta fel, a következő sorokban:

— En, mint magyar munkás, Németországban dolgozom, de nem felejtém el, hogy magyar vagyok és azt sem, hogy magyar testvéreink vérével és életükkel váltották meg a Trianonban elszakított ősi Délvidéket az elnyomtas alól. Ezeknek a honvéd-testvéreinknek mindannyian hálával tartozunk, amiért újra a háromszínű lobogó leng az ezeréves déli határon . . .

— Ennek a hálának szerény kifejezésül keresetekből 50 márkát ajánlok fel sebesült honvéd-testvéreim javára. A pénz azonnal feladom, ha a kedves „Vasárnak“-tól megkapom az utastítást, milyen módon és howá küldjem az összeget.

Kedves drék Kun István testvéreim! Igazán nemes és magyar uril elhatározásáért meleg szeretettel és köszönettel szoríjuk meg a kezét. A pénz elküldését illetően az a tanácsunk, hogy a pénzt adja fel a berlini magyar követség címére és írja meg, ugy, ahogyan nekünk megírta, hogy milyen órára küldi kereseténket ezt a részét. A követség majd eljuttatja az összeget rendelési helyére.

A berlini magyar követség címe: Berlin, W. Drakestrasse 2.

Ősziek — Ivaszjak!
NITROGEN-ellátása

P É T I S Ó - v a l !
Mészsalétrom-mal!
Kénsavas ammoniák-kal!

Péti Nitrogénművek
RT. Budapest, V. Nádor-u. 21

ÜZENETEINK:

Gál Erzsébet és társai. Moderau ü. Halle. Szótár küldése iránti kéreésre üzenjük, hogy a legheveseebb, ha egy ithoni hoztártozót megkéri, küldjön be hozzáánk egy magyar-német és német-magyar szótár-ár fejében összesen 3 pengő, postai költségre 20 fillért, hogy mi azután a szótárt önnök megküldésük. Szívbeli köszönetünk mindannyiuknak.

Farkas Lidia, Rinnsdorf, Erich Schwelbus. Címre és, közöltük. Ruhennémet utánakelése iránt hoztártozót a postán érdeklődjének. — Belák Sándor, Wrangelsburg, Post Züssow: Már kiutasítás előtt közölték valamennyi Németországba készülő munkástestvéreinkkel, hogy az idén hazulról nem lehet felismerni beszerezniük. Egyéb kérdéseire legközelebb válaszolunk egy általános cikk keretében. Üdvözlél — Belicza Pál, Dörmannungen bei Rossa am Harz: Kérésére közöljük címet németországi munkástársával, megemlíve, hogy ez a cím Bányász Árcsime is. — Siteri István,

Biharkeresztes: Köszönettel vettük a Tealgys István dr. igazgatónk elhunytával kapcsolatosan írt részvéteiratit. A pénzhazaküldés, stb. elnyeiben csak a törvényes uton kültözött munkások részesülhetnek. Használj kerékpárt — ha illyent be tud szerezni — az idén is vámmenésen hozhatnák háza de természetesen csak a törvényes uton kültözött munkások. Gumiahronec nélküli kerékpárt elvolumnak. — Biri Jó-zsef és Orbán Julia, Rendorf: A Délvidék visszacsatolása feletti örömeiket kifejező leveleiket jóeső érzeléssel olvastuk. Az ithonvölki halálzás nem agrassza; lehet az is, hogy nem címeztek fel a levelet, de az sem kiárt, hogy a rendkívül idők miatt késnek az ithoni levelek. Semmiesetre se agzódjék, bizonyára hamarosan kap levelet hazulról. Kár, hogy nem írta meg a nyilvántartási számát, mert annak alapján meg tudtuk volna állapítani, milyen címre is megírták volna a levelet. Szives üdvözlél — Sallai Etel, Ziesendorf über Bützow (Mecklenburg), kéri hurgát Sallai Esztert, írjon neki és közölje németországi címet.

Az idén 7000 vagon paradicsomra kötnek termelési szerződést

A paradicsomtermelés igen sok munkaskezet foglalkoztat, ezért a földművelésügyi miniszter a termelés fokozására intézkedéseket tett. Szegeden új konzervgyár létesült, ezenkívül egy régebbi gyárat üzembehelyeznek.

A legnagyobbat nehézségek jelentette a konzervekhez szükséges fehér bádólegyes biztosítása, de a kérdést is sikerült megoldani. Így lehetővé vált az, hogy

konzervgyáraink idén 7000 vagon paradicsomra kössenek termelési szerződéseket a tavalyi 5000 vagonnal szemben.

Az átvételi árakat a termelési költségek figyelembevételével állapították meg.

Budapesten a gyártélepek beazállítva a gyártási időszak első husz munkanapján 8, a többi napokon 7.5, míg a fővárosi vámhátrókron kívül a gyártási időszak első husz napján 7.75, a többi napon pedig 7.25 fillért kötelesek fizetni a konzervgyárak a nyers paradicsom kilóráért.

Ami említett 7000 vagonos keret 2000 visszatért déli részre nem vonatkozik.

GAZDAÉLET

Kölesönköles- és moharvetőmag kizsátása. A m. kir. földművelésügyi miniszter az ár-bevétel lefoyasása után felszabaduló területek bevetésére a már lebonyolítás alatt álló tavaszi kölesön (inéses) akció keretében köles- és moharvetőmag kiutasítását is engedélyezte olyan husz kát, holdnál, kivételesen 100 kát, holdnál nem nagyobb kiterjedésű szántóföldterületek gazdákodó gazdák részére, akik a vetőmagot saját erejükbeli nem tudják beszerezni. A kölesön köles- és moharvetőmag-akció lebonyolítását a gyori, szegedi, nyíregyházi, miskolci, szekszárdi, gyulai, szolnoki, szentesi, bajai és budapesti vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségek végzik.

Csajást szén beszerzése. Az Árkormánybiztos a hivatalos lap május 4-iki számában megjelent rendeletével szabályozta a csajást szénárakat. Ezzel kapcsolatban a szénárgazdálkodási bizottság felhívja a gazdák figyelmét arra, hogy mindenképpen a bányáim, ültetők bányaközpontjaitól szerezzék be csajást és gőzkesztrészi személtelenségét, amelynél mul évtelen vásárolni. Azok a fogyasztók, akik tavaly az említett cikokra szemet nem vésározták, szénvásárlásukat a gazdaságukhoz legközelebb eső bányánál élézik ki.

Szabályozták a mák árát. Az Árkormányozt Országos Kormánybizottsága megállapította a mák legmagasabb árát. Eszerint a termelő, terménykereskedő legmagasabb eladási ára kiskereskedővel szemben, hához szállítva, a vészerkedő ár pernt 270 pengő. A kiskereskedő ár szemesen 300, örölve 320 pengő. A 270 pengős egyégyár május 15-én és június 1-től augusztus 1-ig havonta 20 fillérral csökken.

Egyeses mezőgazdasági árendszert kívánunk a gazdák. Az Országos Mezőgazdasági Kamara választmánya Árkormányozt Károly árt önkormányt us tartott. Az elnök bejegyzés szavakkal említezték meg az elhunyt Teletk Pál gyórt, majd méltatta az ország újabb területgyarapodását. Folyóti Tibor miniszteri tanácsos, a földművelésügyi miniszter üdvözletét tolmácsolta. Ezután Halász Ágoston dr. terjesztette elő kimeírtó igazgatói jelentését. Ezután a választmány a terményvásárlásról és az egyeses árendszerről kapcsolatban a kamara közgazdasági szakszervelet által előterjesztett javaslatot tárgyalta. Szükség van arra, hogy a köztelítés meglévő biztosításához a terményeket már a csépléskor számbavegyék és beoszdák. Az előterjesztés azonban olyan termelői örök megállapítása, amelyek feltétlenül biztosítsák a mezőgazdasági termelés jóvezetését. A javaslat egyesés mezőgazdasági árendszert kitépített kívánja. Több hozzászólás után a javaslatot elfogadták, majd Dr. Ágoston Ottó báró kamarai tanácsos, ádósást ügyekben tett jelentést.

A keskenyebb szőlősgazdák megsegítése. A földművelésügyi miniszter 14000 darab ültetésre és öltásra alkalmas szőlővesszőt utalt ki díjmentesen a károkat szenvedett szőlősgazdák részére.

POLITIKA

RICCARDI OLASZ MINISZTER BUDAPESTEN

Riccardi Raffaello olasz választási miniszter, Varga József kereskedelmi és közlekedési miniszter meghívására, május 11-én, feleségével Budapestre érkezett, ahol ünnepesen fogadták.

Az olasz miniszter május 12-én megkoszorúta a Hősök emlékt., majd látogatásokat tett. Kedden, május 13-án, a Kormányzó Úr fogadta a minisztert, akik titkoleterre este Varga József kereskedelmi miniszter vacsorát adott, amelyen a magyar-olasz barátságot ünneplő felköszöntők hangzottak el.

HOMAN BALINT NYOLCÉVES KULTURPOLITIKÁJA

Próbélek, de egyben nagyfontosságú munkát is teljesített, amelynek célja a nyolcvétfős nyelvi és kulturális intézmények megalapításának megkezdése egyben Homan Balint kultuszminiszterének nyolcadik évfordulójával.

A magyar falvak lakossága teljes szívvel méltányolja annak a népi és szociális munkásságnak kiteljesedését, amelyet Homan Balint, az európai híri hírvilág tudós, a nagy magyar népevel, hajlott végre.

Mindenestre hatalmas eredmény, hogy még a év szempontjából 3000 fiatal kulturális intézményt hoztak létre az országban. Beteljesése az az eredmény annak a nyolcvéves szüve munkásságának, amely által több mint kétezer új tanítói állást szervezett és közel ezer új tanítói lakást építtetett. Homan Balint kultuszminiszter, akinek legfőbb törekvése volt mindig a falusi és tanya magyar parasztság művelésének emelése. Ezt a célt szolgálta a pártintézményi intézmény létesítése, az iskolán kívüli nevelés hatalmas fellendítése s a legkisebb magyar falvakban is népkönyvtárak felállítása. Hogy pedig a modern idők újabb és újabb követelményei se állhassák nehézségé az a magyar fiatalság, a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi középiskolák megszervezése annak is módját nyújtotta, hogy ismerték az azok is pótolhassák, akik már gazdasági pályán működnek.

Nem kell külön vázolnunk, hogy milyen nagy súlyt helyezett Homan Balint az ifjúság testnevelésére, szegényorsói fiatalság támogatására, hogy a legelsőbb kiképzést is elérhessék az arra hivatottak.

Homan Balint nagyvonalú munkássága természetesen a magyar közoktatás minden ágazatára erősen lendítő hatást gyakorolt. Mi csak a falvakat és tanyákat érdeklő részleteket soroltuk fel, ékes bizonyítéka annak, hogy a magyar kulturális éharcosának munkásságért hála lehet az egész magyar nemzet és az utókor is a csendben és fáradhatatlan törekvésben jubileum Homan Balint kultuszminiszternek.

MEGSEMMISÍTETT NYILÁS MANDÁTUM

A képviselőház összehívhatóságát biztosítja május 14-én tárgyalta Wirth Károly nyilás képviselői ellátása következtében keletkezett összehívhatóság ügyét. A bizottság egyhangú határozattal kimondta, hogy

Wirth Károly országgyűlési képviselő megbízatását 1941. évi január 31. napjával megsemmisítik nyilánját.

HIREK

Patak partján...

Patak partján van egy kis fa, Annak egyik ága ágán Kis mirtóka fészékét rakja, S dudorlók szep mólóján.

Körvibráció gallyból, lombból, Puhán tollal kedvelti; Dalgázi híven a jámbor, Közben párja segít neki.

És mambájuk végzetével, Hédát adnak az Istennek, Vidám dallal, szép énekekkel; S jó példát az embereknek.

TURÁNFI LAJOS (Kecel).

Glattfelder Gyula harminc éve püspök. Május 14-én volt harmincadik évfordulója annak, hogy Glattfelder Gyula dr., akit X. Pius pápa az ősi eszaki egyházakhoz fűzött köztársaságnak nevezett ki, Csernoch János, akkor még kalocsa érsek, püspöké szentelte. Az időközben eltelt három évizet nagy megpróbáltatásokkal sújtotta a most jubileum főpásztor: egyházmegyéjét Trianon három részre szakította, őt magát székhelyéről elűzték. Mindezt Mórle meg munkaszerjett. Szegeden új papnevelő intézet szervezett, majd mint az Actio Catholica országos elnöke működött és csonka egyházmegyéje plébániáinak számát megkészszerete. Mint a főrendiház és utóbb a felsőház tagja, kivette részét a magyar közéletből is.

Huszonnégy székely gyermek nevelését vállalták Miskolc, Borsodmegye és a miskolci pénzügyek. Miskolc város törvényhatóság bizottsága Fekete Bertalan polgármester javaslatára elhatározta, hogy magára vállalja tíz székely gyermek nevelésének költségét. Borsodvármegye kisgyűlése egyhangú lelkesedéssel csatlakozott ehhez a mozgalomhoz és elhatározta, hogy át székely gyermek nevelésének biztosítására alapot létesít. A nemes példának követői a miskolci pénzügyek, amelyek szintén tíz székely gyermek nevelését vállalják.

A küszöbökön rendezik a termelői tejárak kérdését. Most tartotta ezévi rendes közgyűlést Tejtörvények Országos Szövetsége a hivatalos tényszerű és a tejtörvény gazdálkodásának jelen állásának érdekében. Felsőöri Nagy Pál felsőházi tag előző megvité beszédében visszapillantott vetett az elmúlt esztendő tejtörvények életének történetére. Bórczy János dr. államtitkár a földművelési miniszter üdvözlőjét tolmácsolva, meglel elismeréssel nyilatkozott a szövetség céltudatos és ügybuzgó munkásságáról, amely maradtatlanul teljesítette a reálisabb feladatokat. Bejelentette, hogy a közlekedésben megkezdett a teljes rendezési intézkedéseknek a tejtörvények szolgálatá mellett, természetesen figyelembe kell venni a fogyasztói teherbírókérdést is.

A székelyországi m. kir. Pénzügyigazgatóság felkéri az igen tisztelt közönséget, hogy aki a címre küldött állami sorozat megártja, annak árát a postaküldeményként befizetési lap feladásával egyenlítsse ki. Aki a sorozatot nem kívánja megtartani, szíveskedjék azt a mellesleg portononként valószabott feladásával visszadani oda, ahonét érkezett. Az államszerződés jótékonyt szolgál, s aki a megtartani nem kíván sorozatát nem küldi vissza a jótékonyt küldött meg. A sorozat visszaküldése díjtalan.

Egy millió cigarettát adományozott a russeli magyar konzul a Bácska visszafoglalásában résztvevő katonáknak. Szófiából jelentik: Weskov József russeli magyar konzul egy millió cigarettát ajándékozott azoknak a magyar katonáknak, akik résztvettek Bácska visszafoglalásában.

Be kell jelenteni a német csapatoktól kapott márká-bankjegyeket. Mindazoknak, akik a Magyarországon átvonult német véderő tagjaiól bármilyen szolgáltatás fejében márká-bankjegyeket kaptak, a kapott márká-összegeket be kell jelenteni a Magyar Nemzeti Bank központjánál, vagy valamelyik fiókintézetnél, vagy kijelentéségnél. Az irásbeli bejelentésnek tartalmaznia kell annak a megjelölését, hogy milyen címletű bankjegyet kapott, milyen szolgáltatásért és milyen pengőösszeg fejében. A bejelentést május 20-ig fogadják el.

Az eszéké miatt az április 28-tól május 4. közt héten, uból emelkedett a vízkár szervezeti terület nagysága. Bánffy Dániel báró földművelési miniszter a vízmentesítési munkalaktokról kiadott legutóbbi jelentésében megállapítja, hogy az eszéké miatt az április 28.—május 4. közt héten csak 25.500 hold—került mentesíteni, míg utóbb 44.000 hold került víz alá védéig. 9 hét alatt 507.900 holdat vízmentesítettek; jelenleg 428.600 hold van víz alatt.

Végérté a Budapesti Nemzetközi Vásár. A megnagyobbított országiparának fejlődéséről képet ad Budapesti Nemzetközi Vásár, a közlekedési nehézség ellenére is, páratlan látogatottság után, május 12-én bezárult. A kiállítás utolsó napján a helyi egyetemen vezetők tekintették meg a kiállítást.

Kifittolták a magyar mozgóképet az angol filmekkel. Május hó 13-tól kezdve Magyarország területén egyetlen moziban sem szabad angol gyártású filmet játszani. A filalom az amerikai filmekre nem vonatkozik.

Százhusz pengő havi kereseti lehetőség biztosítva, viszonylag csekély befektetéssel, otthon vehető munkával, férfiak és nők részére. Vidékünk is állandó évi munka garancia havi nyugdíj szállítás, a közér. Átvesszük. Kérjen ismeretét: Képzőművészeti, Budapest, IX., Lónyay-u. 43. (Válaszgyűjtemény).

Elkészült Bulgária legkorszerűbb hajója, Bulgária most szervezi meg folyamhajozását s ezért három korszerű személyszállító gőzöst rendel Budapestben. A három hajó átmillió pengőbe került. Az első hajó, a „III. Boris cár”, most készült el és a napokban indul Budapestről Bulgáriába.

SPORTHIREK

A labdarúgó bajnokság 21-ik fordulójának nagy meglepetése volt Újpesten a Beszárkóti szenvedett 3:1-es veresége. Az élen haladó Ferenccsárosok most már 10 pont az előnye, s a bajnokság biztos.

Eredmények: Ferenccsáros-Szolnok 4:2, Beszárkó-Ujpest 3:1, WNFCC-Tokod 1:0, Elektromosok-Gamma 2:0, Szeged-Diósgyőr 4:1, Kispárt-Törökvész 3:2, Haladás-Salgótarján 0:0.

A bajnokság állása: Ferenccsáros 38, Újpest 28, WNFCC és Diósgyőr 24, Elektromosok 23, Szolnok és Szeged 22, Kispárt, Salgótarján és Tokod 18, Beszárkó 17, Gamma 16, Haladás és Törökvész 13 pont.

GAZDATUDOMÁNY

Május a sarabolás és kapálás hónapja

Gabonaföldjeinken ugyan nem kapálva írjuk a gyomokat, de azért se szabad májusban megkezdkezni. Így az ősz vetésekben az acatolást addig kell elvégezni, amíg a vetések topassá nem jár kárral. Az, hogy nálunk még mindig elő sok szürös acat van a buavetéseken, csak azzal magyarázható, hogy soxán nem végzik el az az el engedélt, fontos munkát. Az acat felfüggesztés a szél magvait szétborítja az egész környékére.

Május második felében a buzáknak rozsolását is el kell végezni. A rozsoló a buzában gyomnak kell tekinteni. A rozsoló buzákat a kereskedelem kifogásolja. Rostálással ezen már nem lehet segíteni. A rozsolást úgy végezzük jól, ha minden buzát kihúzzuk a buzáföld talajából. A rozsoló rozsolóknak legválasz sarolva csak felmunka, mert a rozsoló sarjhatást nevelhet.

A kelőfelében levő kukoricát és burgonyát kézi sarabolás helyett könnyű fogással is megátráthatjuk egyfelől, hogy a gyomot irtjuk, másfelől, hogy a talaj felső részét rozsoljuk és ezzel a talaj kizsárolását megakadályozzuk. A fogás a burgonyasorokkal egy irányban járjon; ha így kihúz vagy tovább tölt egy-gyog gumót, ez még mindig a sorban marad.

A répak sarabolása csak a sorközökre terjed. A kikelt palánták egy rendszerint összefüggő cserespek sorokból állnak. Ezeket könnyű hengerekkel megátráthatjuk, am a répaknak nem árt, sőt utána a talajszerveket javítja következtében, a répa még gyorsabban fejlődik.

A répa sarabolását hamarosan kövessék az első kapálás. Az egyteléssel ne késsünk meg, hogy fel ne rugorogjanak a répak, de ne is sziesünk vele, hogy a répaországba a kevesebb, kigyelt palántákat el ne pusztítsa.

Dohánypalánták nevelése és kiültetése

A palántákat fokozatosan ritkítsuk, mert sűrű állásban nem fejlődnek. A beteg palántákat külön kell kiszelni, utána kezelni, mert különben a betegség terjed. A megkifittott palánták földjére hatásként szedjük, ezidőt felmunka és ezt rendszeren öntözzük. Ne hideg vízzel öntözzünk, mert így a melegdög földje hirtelen lehül, ami árt a gyökérzetnek. Az öntözés a nap melegek szakaira essék. Inkább gyakrabban és egyszerre kevesebb vízzel öntözzünk. Hogy mennyi vízzel öntözzünk, a talajnedvesség, a párolgás fejlettsége az időjárás, a víz vagy borult volta szerint kell esetről-esetre eldönteni.

A palánták korai kiültetése, mert a korai ültetési palánták megerevése biztosabb, fejlődése gyorsabb, a termés minőségleg jobb, mennyiségleg nagyobb.

Ültetésre a dohányföld rig, üreg, gyommentes és porhanyó legyen. A palánták zömök formát mutassanak, ne legyenek hervadtak és gyökérzetük ne legyen sérült. Kiültetés előtt a palántákat vízbe kell áztatni, és közben pontosan feljeliük ki, hogy mindenbe tompán kivánatos nyestéretűlet. A dohányföldökét általában előrt sor- és növénytalávolgok között kell tartani.

Ha a palánták főtömege már megérte, a kipusztult helyébe ültetésünk pótlást és a dohányföldökét kapjuk meg.

